

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSKYSTINTŲJŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO
ĮSTATYMAS

2012 m. birželio 12 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

įgyvendindamas Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje ir Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatytus valstybės energetikos politikos tikslus ir uždavinius;

Komentaras

Įstatymas priimtas, tuo tarpu priėmimo metu „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“ dar tik diskutuojama.

pripažindamas energetinę nepriklausomybę, energijos rinkų konkurencingumą ir darnią plėtrą strateginiais valstybės energetikos sektoriaus principais;

siekdamas sudaryti teisinės sąlygas efektyviai gamtinių dujų infrastruktūros plėtrai Lietuvos Respublikos teritorijoje ir jos tarp sisteminei integracijai;

pabrėždamas būtinybę nedelsiant sudaryti sąlygas gamtinių dujų tiekimo technologinėms ir prekybinėms alternatyvoms, didinančioms gamtinių dujų tiekimo saugumą ir patikimumą;

skatindamas konkurencingos ir integruotos gamtinių dujų rinkos plėtrą, atveriant papildomas galimybes prekybai gamtinėmis dujomis didmeninėje ir mažmeninėje rinkose;

Komentaras

Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis numato ne „konkurencijos skatinimą“, bet prievolę pirkti dujas iš SGDT.

vadovaudamasis valstybės nacionalinio saugumo prioritetu ir atsižvelgdamas į viešuosius interesus gamtinių dujų sektoriuje ir jų apsaugos poreikius,

priima šį Lietuvos Respublikos suskystintųjų gamtinių dujų terminalo įstatymą.

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato suskystintųjų gamtinių dujų terminalo įrengimo Lietuvos Respublikos teritorijoje, jo veiklos ir eksploatavimo bendruosius principus bei reikalavimus, taip

pat sudaro teisinės, finansinės ir organizacinės sąlygas suskystintųjų gamtinių dujų terminalo projektui įgyvendinti.

Komentaras

Tuo tarpu laike viskas vyksta atvirkščiai: be Įstatymo reglamentuotų bendrųjų įrengimo principų bei reikalavimų jau nustatytas terminalo galingumas, tipas (laivas) ir pan., o Įstatymas rašomas tik jau priimtiems sprendimams įteisinti.

2. Šiuo įstatymu nustatomas specialusis teisinis reguliavimas taikomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) arba jos įgaliotos institucijos sprendimu įgyvendinamam suskystintųjų gamtinių dujų terminalo projektui.

3. Teisiniams santykiams, kylantiems šio įstatymo pagrindu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (toliau – Gamtinių dujų įstatymas) ir kiti specialieji įstatymai, reglamentuojantys atskirų energetikos sektorių veiklą, taikomi tiek, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Plaukiojančioji suskystintųjų gamtinių dujų saugykla** – kaip suskystintųjų gamtinių dujų saugykla naudojamas tanklaivis su dujinimo įrenginiais, pastatytas ir eksploatuojamas pagal jo klasei taikomus, laivo registracijos valstybėje nustatytus ir kitus reikalavimus. Plaukiojančioji suskystintųjų gamtinių dujų saugykla laikoma nekilnojamuoju daiktu.

2. **Suskystintųjų gamtinių dujų terminalas** (toliau – **SGD terminalas**) – visuma energetikos statinių ir įrenginių, įskaitant plaukiojančiąją suskystintųjų gamtinių dujų saugyklą, per kuriuos suskystintosios gamtinės dujos importuojamos į Lietuvos Respubliką, priimamos ir per kuriuos gali būti teikiamos papildomos paslaugos, būtinos suskystintųjų gamtinių dujų dujinimo ir vėlesnio tiekimo į gamtinių dujų perdavimo sistemą procesui.

3. **Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo infrastruktūra** (toliau – **SGD terminalo infrastruktūra**) – SGD terminalas, SGD terminalo jungtis ir jų technologiniai priklausiniai, taip pat krantinė, skirta plaukiojančiajai suskystintųjų gamtinių dujų saugyklai prisišvartuoti.

4. **Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo jungtis** (toliau – **SGD terminalo jungtis**) – dujotiekis, kuriuo gamtinės dujos iš SGD terminalo tiekiamos į gamtinių dujų perdavimo sistemą.

5. **Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo operatorius** (toliau – **SGD terminalo operatorius**) – asmuo, turintis Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka išduotą gamtinių dujų skystinimo licenciją ir atsakingas už SGD terminalo eksploatavimą.

6. **Suskystintųjų gamtinių dujų terminalo projektas** – projektas, apimantis SGD terminalo projektavimą, įrenginių ir technologijų įsigijimą, terminalo infrastruktūros plėtrą ir įrengimą, terminalo prijungimą prie gamtinių dujų perdavimo sistemos ir kitus susijusius darbus iki terminalo eksploatavimo pradžios.

7. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (toliau – Energetikos įstatymas), Gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

ANTRASIS SKIRSNIS

PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

3 straipsnis. Sprendimas dėl SGD terminalo

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje turi būti įrengtas SGD terminalas ir jo efektyvų veikimą užtikrinanti gamtinių dujų infrastruktūra. SGD terminalas įrengiamas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorijoje.

2. SGD terminalas ir SGD terminalo jungtis pripažįstami strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčiais įrenginiais, taip pat SGD terminalo operatorius pripažįstamas strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčia įmone, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme.

3. Šiuo įstatymu suskystintųjų gamtinių dujų terminalo projektas (toliau – projektas) pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos ekonominiu projektu, kurio įgyvendinimui taikomas Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas (toliau - Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas), išskyrus pastarojo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą reikalavimą pateikti projekto galimybių studiją.

4 straipsnis. Projekto įgyvendinimas

1. Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos sprendimu projektą įgyvendina projekto įgyvendinimo bendrovė (toliau – bendrovė), kurioje valstybei priklauso ne mažiau kaip 2/3 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų.

2. Bendrovė atlieka SGD terminalo infrastruktūros plėtros ir įrengimo darbus ar užtikrina jų atlikimą iki SGD terminalo prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo sistemos ir jo eksploatavimo pradžios teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Bendrovė, ketinanti tapti SGD terminalo operatoriumi, privalo Gamtinių dujų įstatymo nustatyta tvarka gauti gamtinių dujų skystinimo licenciją.

4. Projekto įgyvendinimą pagal kompetenciją prižiūri Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Projekto įgyvendinimo procesą vertina Vyriausybės nutarimu sudaryta tarpžinybinė komisija. Tarpžinybinės komisijos kompetenciją, teises, pareigas, veiklos organizavimo tvarką bei sąlygas nustato ir personalinę sudėtį tvirtina Vyriausybė.

5 straipsnis. Projekto finansavimas

1. SGD terminalo infrastruktūros plėtra ir įrengimas finansuojami bendrovės nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis.

2. SGD terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudos ar jų dalis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti įtraukiamos į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, vadovaujantis Energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytais energijos kainų reguliavimo reikalavimais. Gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą sudarančias sąnaudas ir gautas pajamas Komisijos nustatyta tvarka administruoja ir SGD terminalo operatoriui kompensuoja gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius).

Komentaras

Tokiu būdu didinama dujų kaina visiems vartotojams (įskaitant SGDT eksploatavimo sąnaudas), nepriklausomai nuo to, iš kur perka dujas ir dirbtinai mažinama „konkurencinga“ iš SGDT tiekiamų dujų kaina. Be to, galima suprasti, kad visas iš perdavimo paslaugos gautas pajamas perdavimo sistemos operatorius atiduoda SGDT operatoriui. Ši aplinkybė sąlygos šilumos kainų didėjimą, praktiškai nepriklausomai nuo to, kiek bus vartojama dujų šilumos gamybai (perdavimo dujų kainos dedamoji priklauso nuo vartojimo galios ir nepriklauso nuo vartojimo kiekio).

3. Projektui finansuoti gali būti panaudotos Europos Sąjungos paramos lėšos ir kitos teisėtai gautos pajamos. Teisės aktų nustatyta tvarka gali būti taikomos projekto finansavimo užtikrinimo priemonės (valstybės garantija, laidavimas, turto įkeitimas ir kitos priemonės). Sprendimas suteikti valstybės garantiją dėl paskolos projekto įgyvendinimui finansuoti priimamas Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatyme nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Sprendimų priėmimas

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, pagal kompetenciją priimdamos sprendimus, susijusius su projekto įgyvendinimu, visapusiškai bendradarbiauja tarpusavyje ir su bendrove, keičiasi reikalinga informacija ir užtikrina savalaikį sprendimų priėmimą, suteikiantį bendrovei ir (ar) kitiems asmenims teisę vykdyti SGD terminalo infrastruktūros projektavimo, plėtos, įrengimo ir kitus susijusius darbus. Su projekto įgyvendinimu susiję sprendimai turi būti priimami per įmanomai trumpiausią terminą.

2. Valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija visapusiškai bendradarbiauja su bendrove teisės aktų nustatyta tvarka parenkant vietą (aikštelę) SGD terminalui įrengti.

3. Bendrovei suteikiama teisė naudotis Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorija, reikalinga SGD terminalui įrengti ir eksploatuoti, sutarties su valstybės įmone Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija pagrindu teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

TREČIASIS SKIRSNIS

SGD TERMINALO ĮRENGIMAS IR VEIKLA

7 straipsnis. SGD terminalo infrastruktūros plėtra ir įrengimas

1. SGD terminalo ir SGD terminalo jungties plėtos ir įrengimo darbus iki SGD terminalo prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo sistemos taško atlieka ar jų atlikimą užtikrina bendrovė.

2. Sprendimus dėl SGD terminalo ir SGD terminalo jungties plėtos ir įrengimo, tarp jų sprendimą dėl SGD įrenginių ir (ar) technologijos įsigijimo nuosavybės teise ar kitais teisėto valdymo ir disponavimo pagrindais arba teisės naudotis SGD terminalo veiklai užtikrinti būtinais suskystintųjų gamtinių dujų įrenginiais ar technologija įgijimo pagal sutartį su tokių įrenginių ar technologijos tiekėju priima bendrovė, laikydamasi teisės aktuose ir normatyviniuose techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.

3. SGD terminalo prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo sistemos, tai yra magistralinio dujotiekio parengimo, įskaitant dujotiekio (ar dujotiekių) įrengimą ir reikalingo pralaidumo užtikrinimą, gamtinių dujų perdavimo sistemos plėtos ir atnaujinimo, taip pat kitus su SGD terminalo integravimu bendram darbui į gamtinių dujų sistemą susijusius darbus atlieka ar jų atlikimą užtikrina perdavimo sistemos operatorius.

8 straipsnis. SGD terminalo prijungimas prie gamtinių dujų sistemos

1. Perdavimo sistemos operatorius, suderinęs su Komisija, nustato ir savo interneto svetainėje paskelbia SGD terminalo nediskriminacinio prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo sistemos skaidrias ir veiksmingas procedūras bei įkainius. SGD terminalas prijungiamas prie gamtinių dujų perdavimo sistemos laikantis teisės aktuose nustatytų techninių ir saugos reikalavimų, keliamų gamtinių dujų sistemų sujungimui, taip pat kitų techninių taisyklių, užtikrinančių sistemų sąveiką ir nustatančių būtiniausius sistemų techninės konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus.

2. Perdavimo sistemos operatorius Gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis privalo prijungti SGD terminalą prie gamtinių dujų perdavimo sistemos ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus gamtinių dujų perdavimo sistemą, ją išplėtus, padidinus jos pralaidumą ar atlikus kitus sistemos darbo pakeitimus.

Komentaras

Iki šiol energetikoje (įskaitant dujų sektorių) tinklo valdytojas naujam šaltiniui nurodydavo tašką, kur galima (be valdytojo investicijų prijungti naują galią) prijungti naują gamybos objektą ir prijungimo kaštai buvo naujo gamintojo objekto sąmatoje, kad dėl tokio prijungimo nenukentėtų esami tinklo naudotojai (vartotojai). Šiuo atveju dujų kaina didės ne tik dėl SGGT infrastruktūros įrengimo ir eksploatavimo sąnaudų, bet ir dėl perdavimo tinklo rekonstravimo (pralaidumo padidinimo) sąnaudų. Tokiu būdu bandoma sumažinti „konkurencingą“ SGGT tiekiamų dujų kainą, t.y. paslėpti tikrąją kainą. Ši aplinkybė sąlygos šilumos kainų didėjimą, praktiškai nepriklausomai nuo to, kiek bus vartojama dujų šilumos gamybai (perdavimo dujų kainos dedamoji priklauso nuo vartojimo galios ir nepriklauso nuo vartojimo kiekio).

9 straipsnis. SGD terminalo eksploatavimas

1. SGD terminalą ir SGD terminalo jungtį eksploatuoja SGD terminalo operatorius, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrindamas saugų ir patikimą suskystintųjų gamtinių dujų įrenginių funkcionavimą laikantis nustatytų suskystintųjų gamtinių dujų įrenginių eksploatavimo, priežiūros ir apsaugos reikalavimų.

2. SGD terminalas ir SGD terminalo jungtis gali būti perleisti valstybės kontroliuojamam perdavimo sistemos operatoriui, įgyvendinusiame Gamtinių dujų įstatyme nustatytus veiklų atskyrimo ir nepriklausomumo reikalavimus. SGD terminalo ir SGD terminalo jungties perleidimo tvarka ir sąlygos nustatomos SGD terminalo operatoriaus ir perdavimo sistemos operatoriaus sutartyje, laikantis Vyriausybės nustatytų reikalavimų. Perdavimo sistemos operatorius nuo SGD terminalo ir SGD terminalo jungties perėmimo momento tampa atsakingu už jų eksploatavimą teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Komentaras

Tokiu būdu monopoliniam perdavimo sistemos operatoriui suteikiama išimtinė teisė išplėsti monopolinės veiklos apimtį, įskaitant ir privalomo dujų kiekio pardavimą (tiekimą). Tai sudaro prielaidas mažinti konkurenciją ir didinti parduodamų dujų kainą. Ši aplinkybė sąlygos šilumos kainų didėjimą.

3. SGD terminalą ir SGD terminalo jungtį perleidžiant valstybės kontroliuojamam perdavimo sistemos operatoriui, kartu perleidžiamos ir su SGD terminalo įrenginių ir (ar) technologijos disponavimu ir naudojimu susijusios teisės ir pareigos.

4. Vyriausybė nustato į SGD terminalą atgabenamų suskystintųjų gamtinių dujų pirkimo nediskriminacinę tvarką, o jos įgyvendinimą ir taikymo kontrolę užtikrina Vyriausybės įgaliota institucija.

5. Gamtinių dujų sistemų operatoriai pagal kompetenciją užtikrina galimybę gamtines dujas iš SGD terminalo nepertraukiamai tiekti visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, tai yra galimybę nekliudomai persiųsti iš SGD terminalo į gamtinių dujų perdavimo sistemą patiektas gamtines dujas iki bet kurios jų galutinio vartojimo ar pardavimo vietos Lietuvos Respublikoje.

10 straipsnis. SGD terminalo infrastruktūros naudojimas

1. Gamtinių dujų sistemos naudotojams nediskriminaciniais pagrindais užtikrinama teisė naudotis SGD terminalo infrastruktūra. Gamtinių dujų sistemos naudotojai šią teisę įgyvendina sutarčių su SGD terminalo operatoriumi pagrindu. SGD terminalo operatorius, laikydamasis Komisijos nustatytų reikalavimų, patvirtina naudojimosi SGD terminalu taisykles.

2. Teisė naudotis SGD terminalo infrastruktūra gali būti ribojama, kai teisės aktų nustatyta tvarka SGD terminalui nustatoma išimtis, taikytina naujai gamtinių dujų infrastruktūrai. Sprendimą dėl išimties taikymo priima Komisija, vadovaudamasi Gamtinių dujų įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis ir laikydamasi 3, 4, 5 ir 6 dalyse nustatytų reikalavimų. Suteikiant išimtį SGD terminalui netaikomi Gamtinių dujų įstatymo 53 straipsnyje nustatyti išimties taikymo termino ir Komisijos kompetencijos priimti sprendimą dėl išimties taikymo ribojimai.

3. SGD terminalo pajėgumai ar jų dalis teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti rezervuojami ir (ar) naudojami gamtinių dujų poreikiams užtikrinti Baltijos jūros regione, jeigu užtikrinamas pakankamas gamtinių dujų tiekimą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

11 straipsnis. Prekyba gamtinėmis dujomis

1. Siekiant užtikrinti SGD terminalo būtinąją veiklą, tai yra SGD terminalo technologinį pajėgumą, reikalingą nuolatos ir efektyviai patenkinti gamtinių dujų poreikį Lietuvos

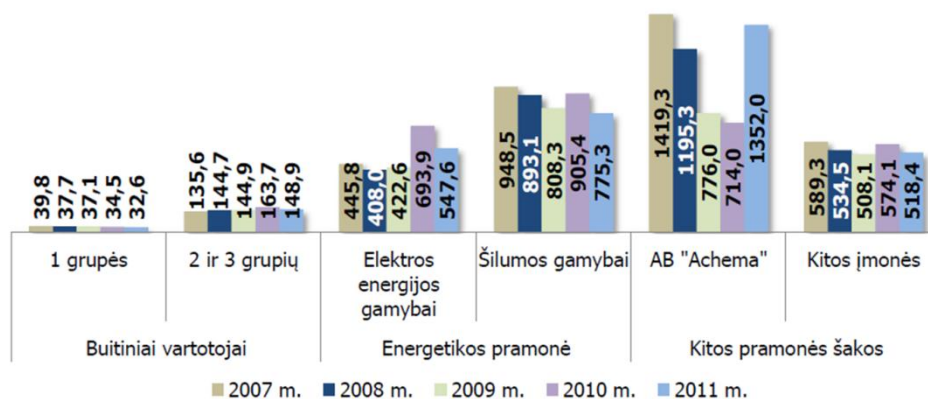
Respublikoje, taip pat siekiant garantuoti SGD terminalo veiklos technologinį ir ekonominį pagrįstumą bei skatinti efektyvų diversifikuotų gamtinių dujų tiekimo šaltinių konkurencingumą, per SGD terminalą importuojamų ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vidaus rinkoje suvartojamų gamtinių dujų kiekis (kiekviena iš šių priemonių atskirai) turi sudaryti ne mažiau kaip 25 procentus viso Lietuvos Respublikoje suvartojamo gamtinių dujų kiekio per metus.

Komentaras

*Terminalo iki 4 mlrd. m³/metus pajėgumas (maksimalus išdujinimo įrenginio pajėgumas) yra per didelis. VKEKK duomenimis 1-3 grupių vartotojai 2011m. vartojo – 180mln. m³; elektros gamybai – 547 mln. m³; šilumos gamybai – 775 mln. m³; kitos įmonės – 518 mln. m³; „Achema“ – 1532 mln. m³. Iš viso 2011m. – 3552 mln. m³ dujų. Tačiau 2020 m. šilumos gamybai planuojama naudoti tik apie 141 mln. m³, nes bus pereita prie biokuro ir dujos kuro balanse sudarys tik 12%; darant prielaidą, kad kituose sektoriuose dujų vartojimas nesikeis, t.y. elektros gamybai – 547 mln. m³; kitos įmonės – 518 mln. m³; 1-3 grupių vartotojai 2011m. – 180mln. m³; „Achema“ – 1532 mln. m³. Didėjant gamtinių dujų kainai, jų vartojimas per paskutinius 5 metus mažėjo, todėl tikėtina, kad ši tendencija išliks. Todėl Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija prognozuoja, kad Lietuvos gamtinių dujų poreikis 2020m. sudarys **ne daugiau kaip 2918 mln. m³**.*

Tokiu būdu susidaro prielaidos, kad siekiant užtikrinti SGD terminalo būtinąją veiklą, bus imtasi didinti privalomą supirkimui iš terminalo dujų kiekį, mažinant alternatyvių (ypač biokuro, atliekų) kuro rūšių naudojimą, net jeigu ir bus įgyvendinta biokurą naudojančių šaltinių plėtros programa.

10 pav. **Gamtinių dujų suvartojimas, mln. m³, 2007–2011 m.**

Šaltinis: Komisija.

2. Gamtinių dujų įmonės, jungiamaisiais ir kitais perdavimo sistemos gamtinių dujų vamzdynais importuojančios gamtines dujas į Lietuvos Respubliką, per SGD terminalą ir jungiamaisiais bei kitais perdavimo sistemos gamtinių dujų vamzdynais (kiekvieną iš šių būdų atskirai) privalo įsigyti ne mažesnę kaip šio straipsnio 1 dalyje nustatytą procentinę dalį bendro gamtinių dujų kiekio, kurį tokia įmonė per metus patiekia į gamtinių dujų sistemą. Vyriausybė nustato šio straipsnio 1 dalyje nustatyto įpareigojimo įgyvendinimo tvarką. Vyriausybė.

nustatydamą šio įpareigojimo įgyvendinimo tvarką, privalo atsižvelgti į teisėtų lūkesčių, proporcingumo, viešojo intereso ir privačių interesų derinimo principus. Tokioms gamtinių dujų įmonėms po šio įstatymo įsigaliojimo sudarytų sutarčių pagrindu negali būti taikomas įpareigojimas mokėti už jungiamaisiais ir kitais perdavimo sistemos gamtinių dujų vamzdiniais importuotą nepaimtą gamtinių dujų kiekį (dar vadinama „imk arba mokėk“ įsipareigojimu).

Komentaras

Šiuo (pabrauktu) turbūt norėta pasakyti, kad turės būti atsižvelgta į „Achemos“ jau pasirašytas tiesiogines sutartis su „Gazprom“ kitų dujų vartotojų (lieka tik šilumos gamintojai) sąskaita. Tai sudaro objektyvias prielaidas, kad SGD terminalas stabdys greito perėjimo prie atsinaujinančių išteklių naudojimo šilumos ir elektros gamyboje investicinius projektus ir biokuro naudojimo apimtį, jeigu ir bus įgyvendinti kuro diversifikavimo (perėjimo nuo mazutų prie biokuro-dujų) šilumos šaltiniuose projektai. Ši aplinkybė sąlygos šilumos kainų didėjimą.

3. Komisija nustato per SGD terminalą importuojamų ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vidaus rinkoje suvartojamų gamtinių dujų, kurių kiekis turi sudaryti ne mažiau kaip 25 procentus viso Lietuvos Respublikoje suvartojamo gamtinių dujų kiekio per metus, kainos viršutinę ribą. Komisija tvirtina šių gamtinių dujų viršutinės kainų ribos skaičiavimo metodiką.

4. Gamtinių dujų įmonės, kurioms taikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga, suderina su SGD terminalo operatoriumi metinius kiekvieno mėnesio ar kito šalių sutarto laikotarpio gamtinių dujų pirkimo per SGD terminalą grafikus. SGD terminalo galių paskirstymo grafikas nustatomas ir koreguojamas, laikantis SGD terminalo operatoriaus nustatytų ir jo interneto svetainėje skelbiamų skaidrių ir nediskriminacinių procedūrų.

5. Šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę vykdo Komisija, vadovaudamasi jos patvirtintomis Prekybos gamtinėmis dujomis priežiūros taisyklėmis. Komisija jai pavestoms funkcijoms atlikti turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įstaigų ir organizacijų bei gamtinių dujų įmonių informaciją apie gamtinių dujų importą į Lietuvos Respubliką ir įsigijamus gamtinių dujų kiekius iš skirtingų šaltinių, taip pat kitą susijusią informaciją, reikalingą faktiniam gamtinių dujų tiekimo diversifikavimui Lietuvos Respublikos gamtinių dujų rinkoje įvertinti.

6. SGD terminalo operatoriaus teikiamų paslaugų kainos, taip pat kitos su prekyba gamtinėmis dujomis per SGD terminalą susijusios kainos reguliuojamos Gamtinių dujų įstatyme nustatyta tvarka. Kainų reguliavimą gamtinių dujų sektoriuje vykdo Komisija.

Komentaras

Ši aplinkybė (pabraukta), kaip rodo praktika ir aukščiau komentuotos objektyvios (Įstatymo nuostatos) prielaidos, neapsaugo nuo dujų kainų didėjimo ir sąlygoja šilumos kainų didėjimą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

GINČŲ NAGRINĖJIMAS IR ATSAKOMYBĖ

12 straipsnis. Ginčų nagrinėjimas

1. Ginčai, kylantys iš administracinių teisinių santykių, susijusių su projekto įgyvendinimu, nagrinėjami teisme Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka. Administracinės bylos, susijusios su projekto įgyvendinimu, kai sprendimas tokioje byloje gali turėti įtakos tinkamam ir savalaikiam projekto įgyvendinimui, nagrinėjimas administraciniame teisme turi būti užbaigtas ir sprendimas pirmosios instancijos teisme turi būti priimtas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarties skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje priėmimo dienos, o apeliacinės instancijos teisme – ne vėliau kaip per du mėnesius nuo apeliacinio skundo priėmimo dienos.

2. Ginčams, susijusiems su projekto įgyvendinimu, išankstinė nagrinėjimo ne teisme tvarka netaikoma, išskyrus atvejus, kai tokią tvarką abipusiu sutarimu nusprendžia taikyti ginčo šalys.

PENKTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis. Žemės naudojimas SGD terminalo infrastruktūrai

1. Teritorijai, kurioje turi būti įrengta SGD terminalo infrastruktūra ir (ar) gamtinių dujų sistemos įrenginiai, susiję su SGD terminalo projekto įgyvendinimu, ir kuri nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nėra valdoma bendrovės ar perdavimo sistemos operatoriaus, Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis nustatomas žemės servitutas. Konkretus servituto dydis ir vieta, taip pat reikalinga SGD terminalo infrastruktūra suprojektuojama projekto specialiajame plane.

2. Projekto specialusis planas rengiamas pagal Infrastruktūros plėtros (šilumos, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisykles ir yra laikomas ypatingos valstybinės svarbos projekto specialiuoju planu. Projekto specialiojo plano sprendiniai taikomi tiesiogiai ir yra pakankamas pagrindas vykdyti SGD terminalo infrastruktūros projektavimo ir statybos darbus Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Nuostoliai, kuriuos dėl servituto nustatymo ir asmenų veiklos aptarnaujant SGD terminalo infrastruktūrą ir (ar) gamtinių dujų sistemos įrenginius patiria žemės savininkas ar jos

naudotojas, atlyginami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Ginčai dėl nuostolių atlyginimo neturi įtakos žemės servituto nustatymui ir naudojimuisi juo.

4. Jeigu Vyriausybė priimą nutarimą patvirtinti projekto specialųjį planą ir pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, projektui įgyvendinimui reikalinga žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininkų arba valstybinės žemės nuomos ir (ar) panaudos sutartys gali būti nutraukiamos prieš terminą Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

14 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė, naudodamasi jai suteiktomis teisėmis ir atlieka pavestas pareigas, užtikrina tinkamą teisinių, techninių ir organizacinių sąlygų įgyvendinimą, kad SGD terminalo eksploatavimas būtų pradėtas ne vėliau kaip iki 2014 m. gruodžio 3 d., kaip nurodyta 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB, 6 straipsnio 1 dalyje.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2012 m. lapkričio 1 d. parengia ir patvirtina šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Komentaras

Kaip rodo pastarųjų kelių metų praktika, institucijos (ypač Energetikos ministerija), rengiančios įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus, ne pagerina, bet pablogina (lyginant su Įstatymo leidėjų deklaruojamais tikslais) situaciją ir sudaro prielaidas ne apsaugoti vartotojus nuo išlaidų energijos poreikių tenkinimui (dujų, šilumos, elektros) didėjimo, bet tiesiogiai ar netiesiogiai padidina šias išlaidas.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos pagal kompetenciją skaidriai ir efektyviai priima sprendimus, reikalingus šiam įstatymui tinkamai įgyvendinti.

4. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertina su šio įstatymo įgyvendinimu susijusius valstybės pagalbos ir konkurencijos gamtinių dujų sektoriuje reguliavimo klausimus ir prireikus teikia informaciją Europos Komisijai apie valstybės sprendimu taikomas teises, administracines ir (ar) organizacines priemones įgyvendinant projektą ir (ar) suderina su Europos Komisija šias priemones bei jų taikymo tvarką ir sąlygas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Lietuvos Respublikos suskystintųjų
gamtinių dujų terminalo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL 2009 L 211, p. 94).

2. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB (OL 2010 L 295, p. 1).